

5. ———, 1929, Gall midges (Dipt., Cecidomyiidae) as enemies of aphids. *Bull. ent. Res.* 20 : 433—442.
6. ———, 1930, Gall midges (Cecidomyiidae) as enemies of the Tingidae, Psyllidae, Aleyrodidae and Coccidae. *Bull. ent. Res.* 21 : 319—329.
7. ———, 1933, Gall midges (Cecidomyiidae) as enemies of mites. *Bull. ent. Res.* 24 : 215—228.
8. ———, 1948, Gall midges of economic importance. Vol. III - Gall midges of fruit. Crosby Lockwood & Son, London, 184 pp.
9. ———, 1951, A new gall-midge (Dipt., Cecidomyiidae) predaceous on the flour mite, *Tyroglyphus farinae* (Deg.), *Bull. ent. Res.* 42 : 265—266.
10. BODENHEIMER, F. S., 1937, Prodromus Faunae Palestinae. *Mém. Inst. Egypte* 33.
11. BYTINSKI-SALZ, H. & M. STERNLICHT, 1967, Insects associated with oaks (*Quercus*) in Israel. *Israel J. Ent.* 2 : 107—143.
12. GOLENIA, A., 1961, Larvae of a fly *Mycodiplosis* sp. feeding on peppermint rust (*Puccinia menthae* Pers.) and their role in the biological control of the disease. *Odbitka z Biuletynu I.R.L.* 7 : 239—246 (In Polish).
13. MARCHAL, P., 1896, Sur deux Cécidomyes nouvelles (Dipt.) vivant sur la pomme de terre et sur le lierre (*Asphondylia Trabuti* et *Dasyneura Kiefferi*). *Bull. Soc. ent. France* : 97—100.
14. NIJVELDT, W., 1965, A new coccid-eating gall midge from Israel. *Ent. Ber.* 25 : 41—43.
15. PARNELL, J. R., 1963, Three gall midges (Diptera: Cecidomyiidae) and their parasites found in the pods of broom (*Sarothamnus scoparius* (L.) Wimmer). *Trans. R. ent. Soc. Lond.* 115 : 261—275.

Promotie Dr. R. H. Cobben. Bij het persklaar maken van het vorige nummer was het mij uiteraard niet bekend, dat Dr. COBBEN het predicaat „cum laude” verleend zou worden, een onderscheiding, die, zoals Prof. DE WILDE mij meedeelde, in Wageningen zelden verleend wordt. Ik vermeld dit daarom alsnog gaarne. — LPK.

Over Hommel-koninginnen in het voorjaar. In een ongeveer 40-jarig slecht groeiend grove dennenbos in het Nationale Park „De Hoge Veluwe” (bodem grotendeels bedekt met blad-mossen), vervolgde ik enige hommelkoninginnen (*Bombus terrestris*), die hier kennelijk aan het zoeken waren naar nestholten. De bodem van dit bos is zeer rijk aan gangen van *Apodemus sylvaticus* (L.), in tegenstelling tot b.v. die van de Plijmen, eveneens in het nationale park. Ongeveer 3—4 cm boven de grond vlogen ze rond, telkens kleine lussen en bogen beschrijvend, terwijl ze dan weer, meestal in een zijdelingse vlucht, een iets grotere afstand aflegden. Zo nu en dan lieten ze zich neer op de dorre naalden en het mos en deden even een poging in de strooisellaag te dringen. Ik geloof dat dit meer was op te vatten als een poging om te ontdekken of hieronder soms een gang zat. Hieruit zou men dan kunnen concluderen, dat het zoeken naar nestholten langs visuele weg geschiedt en dat de dieren dus niet afgaan op de geur die uit zo'n muizegat komt. Het is me overigens niet erg duidelijk waaraan de dieren zouden zien dat er een gang is. Soms verdwenen ze in een donker gat, dat een enkele keer bovendien nog was gemarkeerd door een ring van licht zand op het mos. Maar ook zag ik een koningin verdwijnen in een gang die onder een dikke laag rul opgestapelde dennenaalden lag. De gang was voor mij pas te zien, toen ik de naalden weghaalde en een gat met een diameter van ongeveer 4 cm vrijkwam.

Was het gat gevonden, dan ging de hommelkoningin er in. Maar steeds zag ik dat ze na kortere of langere tijd weer te voorschijn kwam (soms bij een tweede opening een eind verder; ze inspecteerde dus de gang). Geur van muizen speelt misschien een rol, misschien niet. De aantrekkelijkheid van het nestmateriaal wordt niet vergroot door toevoeging van enkele kristallen van acetamide, een stof die voor de mens een muizegeur afgeeft.

J. KLEINHOUT Jr., p/a Zwolseweg 14, Deventer.